

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 20 cor.

Pe jumătate an . . . . . 10 "

Pe 1 lună . . . . . 2 "

N-rii de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERȚIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Fruntașii Români

din fie-care cerc electoral cu majoritate românească, fără a mai pierde o singură zi, să-și țină de datorie a se sfătui urgent și a lua măsuri în fața alegerilor. Să se constituie în comitet electoral, și în înțelegere cu organizația centrală a comitatelor să convoace a duna re poporală pentru a proclamă pe candidat. Acesta apoi, împreună cu toți cărturarii, să organizeze pe alegători în fiecare sat, să cufreere înțeleg cercul electoral, ținând vorbiri-program, lămurind poporul asupra celor petrecute în lunile din urmă. Să nu aștepte nimeni alte înviațiuni, căci și dacă s'ar convocă o conferință electorală mare, nici aceea n'ar putea să stabilească altă marșrută. La lucru cu toții, fără întârziere, în bună înțelegere și solidaritate. Să cultivăm și să organizăm mai presus de toate poporul! Numai astfel se va putea purta lupta cu isbândă și demnitate.

Bine înțeles, că nimeni nu se va angaja pentru o persoană ori alta până nu se va publică rezultatul înțelegerii frunțașilor fie-cărui cerc respective comitat.

Restitutio in integrum

De Ioan Slavici.

Absolutismul inaugurat după capitulațiunea dela Világos va fi fost o necesitate politică, dar era o stare nefirească și nesuferită, care fiind prea mult, a slăbit monarhia și i-a făcut pe Nemți pentru timp îndelungat urgisiți. Chiar și Români, cari în timpul acela și-au așezat viața economică și și-au întemeiat așezăminte culturale, se simțiau înăbușiți, și mulți dintre dânșii se căiau de a se fi luptat în timpul revoluțiunii contra Maghiarilor și erau gata să se uniască acum cu dânșii.

Mare ușurare a fost dar pentru toată suflarea diploma dela 20 Octomvrie 1860, prin care Impăratul, în virtutea sancțiunii pragmatice și a suveranității sale dispune, ca în viitor să-și exerciteze dreptul de a creă, de a modifica și de a abrogă legile în înțelegere cu reprezentanțele țărilor sale, deci decretează viața constituțională.

De odată cu aceasta emite și rescriptul, prin care dispune, ca fiecare din supușii săi să se poată folosi în viața publică de limba lui maternă și declară, că e hotărât să nu sufere nici un fel de asuprire în ceea ce privește folosirea limbei materne.

În virtutea acestei dispozițiuni Români au început a se folosi de limba lor atât în administrațiune, cât și la instanțele judecătorești, a-și chivernisi înșiși treburile publice

și a nu mai suferi în mijlocul lor nici dirigători, nici mai ales judecători, care nu știau românește și nu le cunoșteau păsurile și obiceiurile.

Maghiarii n'au voit însă să se mulțumească cu drepturile decretate din voința suverană a Impăratului, ci stăruiau ca lege să fie numai ceea ce a hotărât dieta și a sancționat regele legitim, deci cereau «*restitutio in integrum*», reactivarea aceloră dintre legile dela 1848, care fuseseră sancționate de împăratul Ferdinand, ca rege al Ungariei al cincelea.

Li-se va fi părând multora de necrezut, dar e adevărat, că nu erau puțini Români, care stăruiau alături cu Maghiarii.

Constituțiunea dată prin diploma din Octomvrie era opera feudalilor și era străbătută în toate amănuntele ei de spiritul feudal; era deci lucru firesc, ca oamenii porniți spre avânt să incline spre frunțașii Maghiarilor, care se luptau pentru lărgirea drepturilor și promiteau în ceea ce privește viața națională libertăți mai mari și asigurări mai depline decât cele cuprinse în rescriptul împărătesc.

Nu știm ce atitudine aveau băieții și umblau pe la școlile maghiare ne însuflețiam pentru aceste mai mari libertăți, purtam tortile aprinse la manifestațiunile de «*înfrățire*» și strigam «*Éljen Kossuth! — éljen Klapka! — éljen Garibaldi!*»!

Așa am crescut până la 1867, când în urma dezastrului dela Sadova, s'a făcut «*restitutio in integrum*». Iar strigam acum «*Éljen!*» și purtam tortile aprinse uitându-ne cu un fel de milă la aceia dintre frații nostri, care steteau posomorîți la o parte și-și ziceau plini de amărăciune: «*Care va să zică — ne-au sacrificat Nemții!*»!

Ei nu aveau dreptate, căci Impăratul se ținuse de hotărîrea de a nu suferi nici un fel de asuprire și încheiase pactul cu condițiunea, că li-se vor da Românilor garanții constituționale pentru respectarea drepturilor, ce li-se acordaseră prin rescriptul dela 1860 și de care s'au și folosit nu numai în timpul «*provizoriului*», ci și după încheierea pactului, până la 1873.

N'a trecut însă mult, și am început să simțim, că am fost prostiți și că stăpânirea celor ce promisese mai mari libertăți și mai depline garanții e mai rea decât a lui Bach.

S'a făcut, ce-i drept, în articularea celor două metropolii române și s'a creat legea pentru naționalități, dară chiar la crearea acestei legi a eșit la iveală reaua credință a frunțașilor maghiari, care au vârit în lege pe acel «*lehetőségig*» care lasă drum deschis pentru abuzuri.

Chiar nici așa n'a fost însă legea respectată.

Dacă ea ar fi fost respectată, nobilii în mare parte scăpătați și jidoviți ori ar fi fost nevoiți să-și dea silința de a învăța românește ori nu ar fi putut să fie nici dirigă-

tori, nici judecători în ținuturile cu populațiune română. S'a călcat dar legea pentru ca ei să poată fi căpătuți și să trăiască pe nemuncite.

Acesta e adevăratul rost al silințelor de maghiarizare.

«*Dac'am respectă legea pentru naționalități, — îmi zicea un frunțaș al aristocrației ungare la 1888, — ar rămâne zeci de mii de familii de «*gentry*» peritoare de foame, și jertfa aceasta nu poate s'o ceară nimeni dela noi. D-Voastră treceți în România, dacă nu găsiți aici teren de activitate: ei nu au unde să se ducă.*»

Aceste sunt faptele, despre care nu-și dau seamă tinerii încă lipsiți de judecată, care nu înțeleg, de ce zicem noi, că Români nu contra poporului maghiar au să se lupte, ci contra rămășițelor corupte ale nobilimii maghiare, care e nesățioasă și de rea credință și față cu Coroana, și față cu Români, și față cu poporul maghiar, pe care-l prostesc.

Dându-și odată seamă despre aceasta, ei vor înțeleg, de ce ne-am petrecut viața ostentind fără preget să scrutăm trecutul și prezentul și să căutăm în trecut și în prezent pentru care Români nici odată nu vor putea să meargă alături cu Maghiarii prostiți de rămășițele nobilimii ungare, ci vor trebui să se unească cu ori-și-cine contra lor.

Intru fericire pomenitul Sigismund Borlea, care li-a fost timp îndelungat tovarăș de luptă, le-a spus chiar în dieta ungară, vorba lui Cassiu, că se unește și cu dracu, dacă e vorba să susție în luptă cu dânșii drepturile neamului său.

Aceasta e singura politică națională pentru Români din regatul ungar: ei nu se pot uni decât cu Maghiari, care se lapadă de nobilimea, ce atâtea nenorociri a adus asupra patriei lor.

Punctul de razăm al politicii naționale române e diploma dela 20 Octomvrie 1860. Dacă Maghiarii au cerut atunci «*restitutio in integrum*» pentru legile dela 1848, Români au să ceară azi «*restitutio in integrum*» pentru drepturile ce li-s'au acordat la 1860 și de care s'a folosit timp de zeci de ani.

Diploma dela 20 Octomvrie 1860 a fost emisă ca «*lege fundamentală, perpetuă și irevocabilă*», așa a zis Impăratul el însuși: pe temeiul ei s'a încheiat și pactul dualist, care nu poate să iasă din ea.

Nu e în viața popoarelor regres fără numai în ajunul peirii, și Români din țările coroanei ungare, dacă sunt bărbați și nu vor să piară, se vor uni cu toții, ca să stăruie pentru restituirea deplină a drepturilor pe care le-au avut în ziua când s'a încheiat pactul dualist, drepturi, «*fundamentale, perpetue, irevocabile*», și vor face cauză comună cu ori-și-cine, care e gata să-i ajute a-și asigura aceste drepturi și e interesat a nu-i jigni în ele.

Restitutio in integrum: — Mai mult da,

dar mai puțin nu, și ceea ce nu va fi cu puțință azi, se va putea mâne ori poimâne, odată fără îndoială, dacă numai Români ei înșiși nu sunt niște nemernici, care se ceartă între dânșii pentru lucruri de nimic, când soarta fiecăruia dintre dânșii și a neamului întreg atârnă dela unirea lor într'un gând.

Acțiunea partidului slovac. Se anunță din Turocz-Szentmárton că fruntașii slovaci sub prezidiul lui Mudrony au ținut o conferință, în care a discutat situația politică și îndeosebi măsurile de luat în fața alegerilor. A mai fost vorba să se mute centrul politicii slovace din Turocz-Szentmárton la Budapesta, chestiunea însă a fost amânată.

GABINETUL WEKERLE.

— Criza. —

Budapesta, 8 Aprilie. 1906.

Punctele programei de împăcare.

Iată-le:

1. M. Sa însărcinează coaliția cu formarea cabinetului.
2. Partidul kossuthist primește 3 portofolii în noul cabinet.
3. Noul ministru președinte sau va face parte din coaliție, sau va fi o persoană simpatică coaliției.
4. Cabinetul va avea un caracter tranzitoriu și va avea de scop principal și primordial executarea alegerilor.
5. Parlamentul va legiferă sufragiul universal pe baza actualului program al guvernului(?)
6. Pe baza noului legi electorale se va alege un nou parlament din majoritatea căruia se va numi guvernul.
7. Noul guvern va vota toate legile necesare statului, recruții și dările, apoi reforme sociale și alte reforme, cari vor obține aprobarea coroanei.
8. Votarea convențiilor comerciale cu străinătatea.
9. Tarifal vamal autonom se va executa pe baza legii XXX din 1899 și se va menține actualul raport economic cu Austria până la noul alegeri.
10. Pe terenul reformelor interne guvernul va avea mână liberă.
11. Partidele își mențin programele, dar să suspende toate cerințele militare până la noul parlament.

Ceea ce ne interesează pe noi mai cu seamă sunt două puncte: «mâna liberă» și «sufragiul universal».

Despre punctul cel dintâiu se știe, ce va se zică. El țintește la complectă maghiarizare a învățământului nostru.

Este destul să spunem, că cărna învățământului va fi încredințată contelui Apponyi.

Sufragiul universal se va putea realiza pe două baze: întâiu cel preconizat de Kistóffy și al doilea sufragiul universal al partidelor ungurești. Acesta din urmă ar fi de sigur complectă noastră dezmoștenire și privare de ori ce drepturi politice, după care nu am avea nădejde să scoatem nici un deputat.

Al doilea mod al sufragiului universal care se zice, că ar forma programul guvernului celui nou încă poate să ne facă iluzorii orice drept. Căci, ca la oricare lege, el atârnă de modalitățile și execuția lui. Mai întâiu: oricare ar fi numărul de alegători români știutori de carte, arondarea cercurilor ne va putea lua totul, ce ni-se dă prin lărgirea dreptului electoral. Dacă chiar actuala arondare de cercuri atât de artificială și ciudată nemulțamește pe Unguri, cu atât mai nedreaptă va trebui să fie cea viitoare. Ne amintim de propunerea lui *Beksics Gusztáv* de a împărți colegiile electorale conform măsurii de cultură conform dărilor plătite de poporația diferitelor regiuni. Este destul să amintesc, că Budapesta plătește azi mai multe dări decât tot Ardealul și toată Ungaria de nord la un loc.

Al doilea, ori cât de favorabilă ar fi arondarea cercurilor electorale, rezultatul alegerilor depinde în definitiv totuși de *procedul electoral*.

Dacă sub legea de azi e alegeri, ca cea dela Dobra și cea dela Șimleu au rămas nepedepsite așteptăm o vreme mai bună sub kossuthiști?

Judecătoria curții de casație nu ne va ocroti de volnicia președinților de comisii electorale, de presiunile fibraelor și notarilor, cari vor fi cu atât mai anevoe de controlat cu cât alegerile se vor împărți de atâtea localități din câte se compune un cerc electoral.

Al treilea, să nu uităm de alte piedeci: Chiar proiectul electoral al lui Kristóffy cuprinde un punct însemnat: toate persoanele cari au fost pedepsite pentru agitație națională sau de clasă nu vor putea căpăta mandate. Astfel tocmai fruntașii nostri cei mai curagioși și cei mai capabili, luptători vechi și neînfricați vor fi înlăturați din parlament.

Iar puținii fruntași scutiți încă de vigoarea acestui punct putem nădăjdui, că ar intra și ei curând în categoria aceasta. Decapitați, lipsiți de lamura neamului nostru, ce am mai putea face chiar cu cea mai largă lege electorală?

Să nu uităm în sfârșit încă de o experiență a ultimelor alegeri.

S'a văzut tendința de-a se califica orice propagandă electorală legală și inofenzivă drept delict de agitație națională, drept atâtare împotriva statului și a neamului unguresc. Programul nostru național este socotit o crimă antipatriotică și nimeni nu va putea îndrăzni să-l pomenească.

Vedem deci că mai mult ca la oricare lege, totul atârnă de bunăvoința în legiferare, și mai cu seamă lealitate cinstită în execuție.

Oare am putea nădăjdui, că guvernul viitor va avea drept călăuză față cu noi aceste principii.

Este de prisos să mai spun concluzia.

Ultimele faze ale negocierilor.

În împrejurările acestea oare mai pot avea vre-un interes mare pentru noi? Ore nu-i indiferent mijlocul, când rezultatul este cu neputință de schimbabil?

Iată pe scurt întâmplările și neînțelegerile cari au precedat împăcarea definitivă. Aceste neînțelegeri erau să zădărnicească rezultatul și să spargă solidaritatea coaliției. Ele veniau din două părți și se îndreptau împotriva persoanei lui *Wekerle*.

Când s'a zvonit alaltăieri, că *Wekerle* va fi șeful noului cabinet, aceasta a produs imediat un viu resentiment în sinul partidului catolic popular. Să știe că acest partid s'a constituit numai în urma legilor bisericești ale lui *Wekerle*.

Cum era să susțină acuma partidul acesta pe un bărbat, a cărui politică a fost odinioară obiectul vrăjmășiei acestui partid. *Rakovszky István* a plecat la Viena și a declarat, că el și partidul său nu va sprijini pe guvern în frunte cu *Wekerle*, iar dacă șeful partidului lor, *Zichy Aladár* va intra în cabinet, ei vor începe lupta cea mai energică în contra lui.

De altă parte un grup de foști deputați în frunte cu *Holló Lajos*, și contele *Battyányi Tivadar* au sosit eri dimineața la Viena pentru a cere înlăturarea lui *Wekerle* din combinație. Ei, ziceau, nu a luat parte la lupta națională și nu poate deci primi acest post nemeritat. Motivele acestei acțiuni erau însă de caracter personal, *Holló* aspiră la portofoliul justiției, iar contele *Battyányi* la al comerțului.

Aflând *Wekerle* de aceste piedeci solicită imediat o audiență la M. Sa căruia-i espuse greutatea ivite. El declară, că va cedă șefia cabinetului contelui *Andrássy*, iar el va primi portofoliul finanțelor.

În timpul acesta, la hotelul Bristol șefii opoziției căutau să convingă pe cei nemulțămii că cererea lor va zădărnici toată acțiunea.

Rakovszky declară, că în împrejurările acestea partidul său nu va sprijini cabinetul.

Kossuth răspunse într'un ton de acuză. El, zise, a lucrat ziua noaptea la rezolvirea crizei, iar acuma niște considerații secundare amenință răușita împăcării.

Apponyi încă declară, că va sprijini cabinetul *Wekerle* cu toată influența. Aceeași părere o arată *Vázsonyi*.

Astfel rpsinși, *Holló*, *Rakovszky* și *Battyányi* să întoarseră încă în aceeași zi la Budapesta. Acțiunea lor nu a răușit dar nemulțămirea lor a rămas și va izbucni poate mai târziu.

După mai multe audiențe ale lui *Wekerle*, *Andrássy* și *Fejérváry* lista ministrilor a fost stabilită în felul arătat dejă.

Budapesta, 9 Aprilie 1906.

P a c e a.

Am arătat eri ce ne poate aștepta din partea noului guvern coaliționist. Să cercetăm însă cauza împăcării definitive a Coroanei cu coaliția. Căci trebuie să mărturisim că ea este pe cât de neașteptată pe atât de neînțeleasă. În cursul acestei crize îndelungate se pare, că Coroana se convinge tot mai mult de neputința de a se înțelege definitiv cu poporul unguresc fără a-i face concesii la al căror capăt se află uniunea personală. Credem, că casa Habsburg se va fi convins tot mai mult, de acest adevăr limpede și atât de evident. Și nădăjduiam, că mai curând sau mai târziu ea va căuta singurul mijloc de a combate în mod eficace primejdia kossuthismului: așezarea clădirii acestui stat pe un compromis cu toate națiunile lui. Înțeleg un compromis care să nu excludă pe poporul unguresc — căci aceasta ar fi nouă nedreptate — dar o stare de lucruri creată cu conlucrarea tuturor neamurilor.

Ni se pare, că mersul evoluționist al lucrurilor înaintă spre țelul acesta și iată de ce el trebuie să stârnească oarecare nădejde într'un viitor mai bun. Și iată că cursul întâmplărilor care pare a căuta o nouă orientare, acuma, fără de veste, s'a întors în matca cea veche dela care se abătuse. Se pare, că se încheie un fel de nou compromis între coroană și ungurime, un compromis care va da raporturilor dintre acești doi factori un timp de liniște. Pentru Unguri el nu va fi decât un period de întărire, de reculegere și organizare. Iar când această operă de fortificare va fi sfârșită, atunci visul cel nebun și îndrăsneț al kossuthismului pune iarăși stăpânire pe mintea poporului unguresc, ducându-l la noi crize și noi biruințe — poate.

Autograful regesc către Fejérváry.

Acesta-i scris în tonul cel mai cald și plin de grație pentru fostul ministru președinte.

Iată-l:

«Iubito baron Fejérváry! După cererea Dtale, te desărcinez de postul de ministru președinte.

«În postul acesta împlinit cu o abnegațiune de model, călăuzit de credința cea mai mare către persoana mea, de patriotizmul cel mai curat și cu o jertfitoare râvnă ai făcut servicii excelente.

«Meritele Dtale alese au fost mărite prin activitatea Dtale dezinteresată și plină de succese, pe care ai desfășurat-o pentru realizarea păcii în Ungaria.

«Pentru aceste merite pentru țară și tron și pentru acelea dezvoltate pentru desfășurarea armatei, îți exprim Dtale mulțumirea mea recunoscătoare și te asigur de grația și simpatia mea sinceră, pe care ți-o păstrez și de aci înainte cum ți-am păstrat-o și până acuma.

Dat în Viena, 8 Aprilie 1906.

Francisc Iosif.

Sosirea noilor ministri.

În calea lor spre Budapesta, noii ministri au fost întâmpinați cu mare entuziasm la toate gările principale. La Presburg, la Waizen, la Neusiedln, la Párkány-Nána, pretutindenii ei au fost salutați de o mare mulțime de oameni. Ministrii au mulțămii populației în scurte cuvinte, rugându-o, să aiba toată încrederea în noul cabinet și să-i acoarde sprijinul ei pe viitor.

La sosirea lor în Budapesta, ei au fost întâmpinați la gara de vest de o mulțime mare de curioși și entuziaști. În discursul său rostit aici, *Wekerle* a zis că ei au adus două mare cuceriri: constituționalismul și înțelegerea dintre «națiune» și coroană. *Kossuth* a accentuat, că intrarea sa în cabinet este o jertfă personală. El va rămânea însă totuși credincios principiilor sale.

Wekerle în partidul lui Andrássy.

Ministrul președinte *Wekerle* a intrat astăzi în partidul constituțional al cărui șef efectiv este *Andrássy Gyula*, ministrul de interne.

„Kedves Kossuth!...“

(*) Așa sună autograful prin care M. Sa numește ministru pe Kossuth Ferencz, șeful coaliției, cel care la 23 Septembrie 1905 nu găsea ușa pe unde să grăbească a ieși din Burg. Iar zierele kossuthiste nu mai pot de bucurie că, în cele din urmă i s'a dat și fiului lui Kossuth Lajos un asemenea — decret. În marea lor însuflețire ele spun că în cele două cuvinte de sus este — semnatura situației.

Să nu le stricăm bucuria. Așa e. »Signatura situației asta este: Francisc Iosif I. are de ministru pe fiul autorului detronării dela 14 Aprilie 1849.

Intrebarea e numai cine s'a plecat?!

În privința asta ne vor lămurii mult următoarele șire ale lui *Ugron Gábor*, care scrie în »A Nap«:

»De treizeci și cinci de ani lupt, cu noroc și nenoroc, dar fără preget și decis, pentru neamul Ungariei. Și aș dori să știu acum: pentru realizarea căror principii ale programului nostru aduc tovarășii mei de luptă zestre în fotoliul lor ministerial? Bărbați politici cari stau pe baza de la 1867 și până acum puteau fi miniștri dacă se așezau în albia strimțată a acelei activități de stat ce ni-s'a croit la 1867 și de atunci încoace nu ni-au cucerit. Patruzeci și optzeci au însă nu numai dorințe și principii, ci și jurăminte sfinte pentru realizarea cărora iau cuvântul pe buze și puterea în mână.

Fără de acestea, insigniile puterii sunt asupra-le pecetea necredinții!

Când am propagat la Kecskemét realizarea treptată a principiilor noastre, au strigat că asta e tradare și pe mine mă acuzaseră că stric principiilor 48-iste. Eu și azi stau pe lângă părerile de atunci. Tocmai de aceea întreb: în rezolvarea crizei unde și cari sunt temelile noi pentru realizarea principiilor noastre? Și datu-s'au împuterniciri noilor miniștri ca prin puterea lor să realizeze principiile 48-iste?

Văd că s'au luat toate măsurile pentru păstrarea bazei dela 1867, nu văd că s'ar fi deschis însă vre-o perspectivă pentru principiile 48-iste.

Nici chiar Széll și Bánffy nu e dat mai tare uitării de cum uitată e limba de comară (la miliție) maghiară. Cine mai vorbește acum de asta? Par'că de un an de zile nu pentru ea am luptat.

Și așa mai departe, întreg acest articol intitulat »De ce am înghițit broasca« este scris pe ton de elegie, pesimist din cale afară.

Iată ce scrie apoi »Magyar Szó«:

Coaliția a primit cărna învoindu-se a susține 1) uniunea vamală, 2) comanda germană în armată, 3) steagul negru-galben să fie comun, 4) »Gotterhalte« să rămână imn popular, 5) vulturul cu două capete să fie insignie comună. A primit ca »drabanților« să li-se deee penzie, contingentul militar să fie ridicat...

Și așa mai departe citează șirul cu cele 11 puncte umilitoare...

Dar în politică n'are a face nici umilirea. Pentru binele țării, frunțașii trebuie — vorba lui Ugron — să înghiță broaște. Intrebarea ce se impune este: De ce n'au vrut să primească toate acestea înainte de 19 Februarie?

Răspunsul nu poate fi decât unul: Li-a lipsit fie spiritul de jertfă: să se umilească în interesul obstesc, — fie prevederea, ci ca niște copii sburdalnici au crezut că lor toate li se cuvin și nimic nu li se poate refuza.

După cum părintele trebuie să pedepsească pe copii neascultători, așa și M. Sa a trebuit să arate că El e mai tare. Și după ce i-a ținut o lună și ceva la colț, resfățații din coaliție au cerut iertare și au ajuns astfel unde puteau să ajungă încă înainte

cu un an: în fotoliile ministeriale și M. Sa să le zică: »Kedves...« Bine înțeles, se cruțau atunci țării zguduirile prin care a trecut și alegătorilor agitațiunile atâtor campanii electorale... Am fi avut, mai presus de toate, bugetele votate încă de astă-vară și bieții noștri țărani n'ar fi expuși ca acum să li se ia și perina de sub cap pentru-că de trei ani n'au fost siliți a plăti dare, iar acum li se cere deodată!

Asta e isprava noilor escelețe, acesta le e capitalul moral pe care se sprijină așa zisul »mare minister«, mare fiind-că îl prezidează acrobatul Wekerle iar duh îi dă Apponyi cel lung. Apponyi are să-l deee însă și de mal.

Cât ne privește acum pe noi Români, linia de conduită a noastră e trasă de mult. Vom urma drumul vechiu, fără șovăire și tot cu mai multă bărbăție.

† Dr. D. Bonciu.

În momentul când punem ziarul sub tipar, primim trista știre că dr. D. Bonciu, notar public regesc în Arad, a încetat azi Marți dimineața din viață, în vârstă de 80 ani. În mormântarea se va face Joui după amezai.

Trimitem întristatei familii profundele noastre condoleanțe.

PRO DOMO.

Beiuși, 25 Martie st. n.

Sub titlul: »Studentimea universitară și cultura română« Dl Pompiliu Nistor în coloanele acestui ziar adăunăzi a pășit înaintea publicității române cu niște date foarte triste pentru viitorul acelei limbi, a cărei susținere cu ori ce preț și a cărei cultivare cu ori și ce jertfă este datorința fiecărui Român de cinste. Din conținutul articolului este evident, că autorul voiește cu cea mai hotărâtă sinceritate, să spună adevărul așa cum știe și vede Domnia Sa, eu dară, nu pot, decât să fiu cu recunoștință față de el, că dacă vrem odată să desvoltăm o activitate culturală intențivă, suntem nevoiți, ca să delăturăm toate pedecile aceleia cu o critică necruțătoare și la caz dacă prin critica noastră unora și altora am cauză vre-o neplăcere trecătoare.

Nu este însă permis nici odată, ca să cauzăm durere și stricăciune sau pagubă morală chiar aceluia, chiar tocmai la marginile românismului așa de expuși, huiduiți și răsplățiți de multe ori cu rea voință precum suntem de exemplu noi profesorii din Beiuși — fac destul din toate puterile lor față de limba și cultura română.

Nu doresc a face o polemie față de articolul sus amintit, dar pentru orientarea deplină a tinerilor cari cetesc »Tribuna« și a tuturor cetitorilor acestei foi îmi țin de datorință să fac câteva declarațiuni și explicații despre cari cred, că sunt de lipsă.

În Beiuși nici un profesor nu este, care n'ar ști corect românește. Eu am fost, și sunt care foarte mult m'am luptat pentru accentuarea corectă și pentru însușirea topice negreșite, și care ani de a rândul m'am pregătit la fiește care prelegere ce am ținut, un centru rău ales al calumniilor destul de nevrednice de cei ce le au pus în circulație, ca și cum limba mea românească ar fi primitivă și proastă.

Au fost unii, cari în locul unei binevoitoare cercetări, în loc să hospiteze cel puțin odată în viața lor la vre-o prelegere ținută de mine, în loc să se pună în coafingere personală cu mine, au insuflat aceste calumnii unor tineri, cari luând de bani buni afirmațiunile »informatoare« acestor mincinoși născuți și pe alte terenuri, au dat în mine destul de vehement și fără temeiu.

Sunt adevărate niște tipice figuri din Beiuș, cari au atacat corpul nostru profesoral înaintea Ungurilor, că suntem ultraiști, daco-români, nepatrioți, — înaintea damelor, că n'avem cultură socială, — înaintea episcopului, că suntem răsvrătitori,

și înaintea publicului românesc, că nu vorbim, nu gândim, nu simțim românește. N'ai ce face unii oameni nu pot trăi fără minciuni, necugetând conzecințele și puterea distrugătoare a calumniilor lor. Din corpul didactic din Beiuș n'a fost nime cruțat și dacă aceste isvoare necurate ale clevetelor murdare n'au putut afla altceva de excepționat în noi, au calumniat »defectuoasele noastre cunoștințe de facultate« mințând despre mine de exemplu, că nu știu germanește și românește chiar și în societăți ca și acele, cari au fost deja și zilnic pot să fie convinse despre contrariul. — Așa voiesc unii a discredită institutul nostru înaintea tuturor Românilor de bună credință, ca să se ridice înaintea celor neorientați ca și cum ei ar fi aici paznicii indispensabili ai culturii și a limbei române.

Așa au intenționat a ne face ridicoli înaintea elevilor noștri, zădărniciind tocmai prin aceste clevetiri năzuințele noastre cele mai sacre de a da creșterii române un avânt puternic și o direcție sănătoasă. Și e dureros, că toate opintirile nobile ale corpului profesoral n'au putut izbuti până astăzi, ca să sugrumă acești șerpi veninoși ascunși....

A zice mai departe, că noi nu atragem atențiunea tinerilor la frumsețile limbei și a culturii noastre românești, este cu totul un neadevăr. În decurs de 3 ani am condus societatea de lectură a studenților și cu cel mai mare zel și foc am instruat pe tinerii mei și acasă la mine, învățându-i a declamă și introducându-i să se intereseze de ce-i nobil, frumos și românesc. Am procurat cărțile cele mai de lipsă ale autorilor români pe sama bibliotecii și din sărăcia mea am pus cărți de premii celor vrednici și silitori. A intervenit apoi un an de morb, care a căzut din viața mea, și de mi va fi încă cu puțință să reiau firul activității mele, nu voi omite nici o ocaziune, ca se nu însuflețesc pe ai mei elevi pentru tot ce e al nostru.

Dar avem năcaz mult cu lipsa totală a manualelor didactice.

O istorie a literaturii române pe sama gimnaziilor — n'avem.

O poetică română — n'avem.

O retorică română bună — n'avem.

O gramatică sistematică pe sama gimnaziile inferioare — n'avem.

Manuale de religie greco catolică câte avem, din punct de vedere al limbei sunt vrednice de — ars.

O colecțiune de cântări bisericesti corespunzătoare pedagogiei — n'avem.

O colecțiune de cântări lumești compuse românește, conform recerincilor moderne — n'avem.

O foaie pe sama tinerimei studioase, care ar apărea în fiecare săptămână — n'avem.

O bibliotecă arangiată pe sama elevilor conform recerincilor — n'avem.

Ce să mai zic?

Constrânși fiind a predă mai fără excepțiune în altă limbă, unde toate aceste cărți sunt de aflat în abundență nu putem să nu rămânem înapoi cu limba noastră, cu toată silința noastră vrednică de o aprețiere mai bună.

Înainte de câțiva ani am început să compun o poetică română manual pentru clasa VI gimnazială. Au intervenit huiduirile și calumniile sus amintite și mi-am ars toate manuscrisurile. Genialii mei calumniatori însă n'au compus o altă poetică mai bună. Despoiat fiind și de voia bună și de renume înaintea aceluia, cari sunt dragi inimii mele ca conaționali și ca elevi, cum a-și fi cutezat să fac ceva și eu. În anul acela, când am zăcut bolnav, calumniile au tăcut. Dar îndată ce am reluat firul lucrării, iarăși din același izvor au reinviat și clevetirile. Au mai adus la aceste amărăciuni și alte suferințe nevrednice și foarte bucuros a-și lăsa catedra mea aceluiași cari nu pot trăi fără ca să nu murdărească acel corp profesoral a cărui răbdare nemărginită e pedecă, că nu sunt făcuți imposibili.

Cele spuse de dl Nistor despre stările societății P. Maior subscriu. Dar aici mai mult greșesc părinții, decât tânării. Pentru ce duc Români noștri pe pruncii lor la niște școli unde petrec întreaga lor tinerețe fără se audă vre un cuvânt românesc? Atunci însă când după 5—6 ani de esperință la străini se conving, că pruncul lor nu e talent, atunci binevoiesc a-i aduce pe grumazul nostru. Și să dai unora ca și aceștia secundă din limba română, vai de tine și de

capul tău! Strigă în contra ta până la Conzistoadrele, că ești prigonitorul celor săraci! Și de dragul acestor vlastari ești silit a explica însași limba română în alte limbi! Apoi sunt străini cari vin aici tocmai pentru ca să învețe românește, și până când mulți dintre ai noștri es dela noi fără cunoștința aprofundată a limbei noastre acești străini de cinste învață foarte bine românește...

Mult, foarte mult avem de făcut pentru cultivarea intensivă a limbei noastre. Foarte mulți dintr'aceia cari scriu azi foarte frumos, vreme îndelungată a fost de lipsă să se lupte pentru perfecționarea lor română. Așa ne luptăm cu toții pentru a însuși o limbă bine accentuată și corectă, dar cum vom putea să ne ajungem scopul, dacă în lipsa manualelor de tot felul, în năcazuri cu părinți nepricepuți, cu elevi ușoratici avem să ne luptăm și cu o presă română sedusă din partea unor clevețitori geniali, cari nu s'au sfiit să ducă în rătăcire și pe lorga?...

Din Beiuși își dobândește dieceza din Oradea preoții săi și de aici es bărbații conducători ai eparhiei din Arad. Să ne critizeze calm și în mod vrednic. Cu asta ne fac numai binele. Dar să aibă în vedere și enormele neajunsuri cu cari ne luptăm zilnic, să nu lese din vedere, că noi Românii avem cei mai mari dușmani de multe ori chiar de unde n'am așteptă, și să recunoască în fine toți criticii noștri, că nici un institut românesc nu e la noi, unde n'ar fi mult de dorit în privința cultivei intensive a limbei. Și atunci nu vor să iasă în lume aserțiuni ca și cum Beiușul n'ar fi la simțul chemării safe. Recunoașteți dlor greutățile noastre cu cari ne luptăm și nu le măriți, nu ne luați voia de a munci. Beiușul este și va fi un focalar sfânt al cultivei intensive a limbei române, și al iubirei de neam. Calumniatorii nu ne vor abate dela calea cea dreaptă și dacă ar eși din sânul corpului profesoral. Vidimus et alios ventos...

Radu Cupar
profesor.

Publicăm acest articol pentru a nu ni se poate zice că nu dăm terenul cel mai larg de discuție și apărare.

Observăm însă că dacă a fost acuzat dl R. Cupariu, asta nu însămnează că cineva a acuzat *corpul profesoral* din Beiuș, ale cărei merite le recunoaștem bucuros. Un profesor nu personifică întreg *corpul profesoral* și vrednicia *corpului profesoral* nu poate ascunde scăderile vre-unui profesor.

Redacția.

Erupțiunile vezuvului.

Vezuvul, ce de câteva zile e în acțiune, devine tot mai primejdios. Para de foc se ridică până la o înălțime de 150 metri. După erupere au fost mari zguduiri de pământ, ce s'a putut observa mai ales în satele din apropierea Vezuvului. În Neapoli au fost două puternice zguduiri, în urma cărora mulți oameni au părăsit casele.

Coasta muntelui din apropierea orașului Pompei s'a surpat, iar în apropierea de Atrio Cavallo s'au ivit noi crepături ce aruncă foc. Din craterul principal al Vezuvului petrele sunt svârlite la înălțime de 800—1000 metri.

Mai aproape de primejdie e orașul Ottobiano.

Pe linia Neapol-Pompei în urma lavinei, a încetat orice comunicație.

Locuitorii din satele din apropiere fug unde numai pot. Guvernul a și pus la dispoziție mai multe trenuri, ca să fie întru ajutorul locuitorilor primejduiți.

După știrile mai noauă, acțiunea Vezuvului este o adevărată catastrofă.

Iată telegramele mai recente:

Neapoli, 9 Aprilie.

Erupțiunile Vezuvului devin tot mai primejdioase. Lava e deja de 7 metri înălțime și 200 metri lățime. Ea curge mereu și se apropie de Torre Annunziata și Pompei. Boscov Trebase este acoperit de lavă.

În comuna S. Giuseppe biserica și mai multe case au fost dărâmate. *Dintre ruine au scos afară mai mulți morți și răniți grav.* Populația din comunele dela poalele Vezuvului a fugit și este încurtărită aici. Observatorul de pe Vesuv a fost

nimicit. Profesorul Matucci și personalul de acolo abea a avut atâta vreme în cât să fugă și să scape de torentul fierbinte. A fost nimicită de asemeni calea ferată Kook, care ducea spre craterul Vesuvului.

Lucrările de salvare le conduce ducele de Aosta. Au plecat la fața locului și secretarul de stat Denava și ministrul de finanțe Salandra. Flota de pe marea mediterană a fost ordonată să plece în golful din fața Vesuvului.

Un apel.

Clubul român din Viena a trimis societăților de tot felul române dela noi următorul apel:

Onorată Societate:

Suntem convinși că apreciați după merit însemnătatea Expoziției naționale, care se va deschide în curând în capitala țării Românești. Momentul, când un popor își sărbătorește 1800 de ani de existență glorioasă, când majoritatea poporului își serbează aniversara independenței și suirea pe tron a unei dinastii mărețe, în frunte cu un cap luminat și viteaz, momentul acesta trebuie preamărit în istoria neamului nostru cu pompa și vrednicia cuvenită.

Expoziția, care se va organiza din acest prilej ne va da puțința să ne arătăm forța de vitalitate ca popor, ca neam ce voiește și poate ținea pas cu Occidentul dezvoltat mai bine și mai norocos în urma împrejurărilor mai favorabile.

De oare-ce Expoziția va fi punct însemnat în istoria dezvoltării noastre culturale, fiind o dovadă vie, prin secția retrospectivă despre trecutul nostru, prin secția economică și culturală despre viitorul nostru și deoarece e de dorit ca toată suflarea românească să-și dea o iconă fidelă a stării sale actuale, credem că cu atât mai mult societățile noastre nu pot să nu participe la aceasta măreață Expoziție.

«Clubul român» din Viena, în numele căruia vorbim, a intrat în legături directe cu factorii competenți din București și a obținut învoierea de a ridica un Pavilion al «societății române afară de Regat». Dragostea și bunăvoința cu care a fost primită ideea ne-au îmbărbătat și ne-au îndemnat să facem apelul acesta.

Ne adresăm deci către toate societățile: 1. culturale, 2. asociațiunile de femei, 3. societăți academice, 4. de cântări, 5. de gimnastică, 6. de agricultură, 7. de meserii și industrie, 8. casinuri, 9. societăți de lectură, 10. de înmormântare și către toate societățile românești, cari mai există în Ungaria, Bucovina, Basarabia, Macedonia și ori unde se mai află astfel de societăți (afară de regatul român) și le rugăm să ne trimită în timp de 3 săptămâni (până la 25 Aprilie st. n.) datele și obiectele, cari le înșirăm mai jos:

1. Statute și regulamente,
2. Rapoarte anuale,
3. O Monografie *) a institutului (istoricul Societății dela înființarea până în timpul de față),
4. Fotografiile comitetelor, albumuri,
5. Publicații și tot ce ar putea interesa Societatea (premiu, diplome, insignii).

Vă rugăm deci din nou și cu înzistență să ne încunoștințați cât mai curând despre participarea D-Voastră și despre obiectele, cari doriți să le expuneți.

Totodată dorim ca și societatea D-V. să fie reprezentată la inaugurarea festivă a Expoziției printr'o deputație de cel puțin doi membri.***) În cazul cel mai rău veți binevoi a denumi pe cineva din București ca reprezentant. Vă rugăm să ne încunoștințați și despre aceasta.

De oare-ce întreaga întreprinderea e împreunată cu spese, sunteți rugați să trimiteți și un mic ajutor bănesc (minimum 20 cor.) pentru acoperirea speselor necesare.

Tot ce privește «Pavilionul Societăților românești afară de Regat» este a se adresa dlui Dr. Sterie N. Ciurcu, medic, Wien IX², Pelikan-gasse 10.

Cu deosebită stimă și dragoste frățească:
Pentru «Clubul român»

Horia Petra-Petrescu,
secretar.

Dr. St. N. Ciurcu,
prezident.

*) Sau dacă nu date statistice pentru tablele statistice ee se vor construi în pavilion.

**) Ziua respectivă Vă vom încunoștința-o la timpul său.

ELECTORALE.

Fruntașilor din comitatul Solnoc-Dobâca li s'a trimis următorul apel:

Stimate Domnule! La finea lunei acesteia se vor face noauă alegeri de deputați.

Dieta va avea problema principală a crea legea electorală pe baza de vot secret.

Interesul special al nostru și al tuturor naționalităților nemaghiare este, ca cercurile electorale să fie arondate corăspunzător și legea să fie scutită de restricții jignitoare.

Această reușită de importanță mare pentru viitorul politic al naționalităților numai așa va putea fi asigurată, dacă naționalitățile vor trimite din toate cercurile electorale — de cari dispun, — numai deputați din sinul lor, cari prin curagiul și pregătirea lor vor fi la înălțimea chemării.

Drept aceea ești rugat, să binevoiești fără amănare a te pune în înțelegere cu toți bărbații chemați din cercul D-Tale precum și cu alegătorii, ca pătruși de însemnătatea evenimentelor epocale, cari le străbatem, — să treziți însuflețirea și hotărârea firmă a sprijini candidatul român, care în înțelegere cu D-Voastră va fi designat din partea comitetului partidului național, iar până atunci pentru nime să nu vă angajați.

E chestie de viață, ca toți până la unul să purcedem neclintii și în cea mai strictă solidaritate. Cine deviază dela solidaritatea — impusă acum imperative ca nici odată, — comite cel mai greu păcat față de neamul său.

Vă rugăm să ne avizați momentan despre toate mișcările și pașii ce veți lua, iar noi numai decât o să vă servim cu toate informațiile necesare.

Din ședința comitetului electoral al Românilor din comitatul Solnoc-Dobâca.

Dej, la 7 April st. n. 1906.

Dr. Teodor Mihali
president.

Dr. Liviu Micșa
secretar.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Aprilie 1906.

— **Ordonanțele** ce dăduse fostul guvern, privitor la espedarea ziarelor și la vinderea lor, toate au fost retrase. Aceasta a fost ultimul act al guvernului căzut.

— **Schimbări mari vor fi în administrația țării**, începând în ministere, cu secretarii de stat, și terminând în comitate. În ministere vor fi numiți secretari de stat: la interne Gulner Gyula, justiție Günther Antal; honvezime Bolgár Ferencz. Intre noii fișpani se amintește Holló Lajos la Budapesta și Glacș în Bihor.

— **Kossuth Ferencz** a adresat din Viena o telegramă celor dela ziarul «Magyarország», asigurându-i de iubirea sa și spunând, că el și ca ministru rămâne cecece a fost!

— **Barabás Béla**, fostul deputat al Aradului, la masă albă în «Central», unde erau de față eri mulți fruntași maghiari, a fost așa zicând proclamat candidat la deputație. Cel care-i făcea curte mai tare, era primarul Institoris, care la alegerile trecute l-a combătut mai mult și d'atunci încoaci a făcut tot posibilul ca nici în conziliul orașenesc să nu ajungă. Mâne îl vor alege cetățean de onoare.

Schimbarea în politică schimbă și mulți oameni.

— „**Chestiunea de naționalitate**”, una dintre operele celebre ale baronului Eötvös József, va apărea peste câteva zile în românește, în traducerea îngrijită a dlui Sever Bocu, redactorul nostru rezpozabil. Cartea, frumos tipărită, va costa 2 coroane. Vom reveni.

— **Sinod parochial** s'a ținut Duminecă în Arad, după terminarea sftiei liturgii, în localitatea școalei, sub prezidiul pâr. Traian Văftian.

Conform ordinii de zi s'au cetit socoțiile și raportul comitetului parochial despre activitatea sa luându-se toate la cunoștință și votându-se absolutoriile. Într'un discurs transpirând dintr'ansul dragostea ardentă pentru biserică și neam, dl *Sava Raicu* arată progresele frumoase ce s'au ajuns de câțiva ani încoace, în urma stăruințelor neobosite ale comitetului episcopiei și în special a președintelui comitetului parochial *Dr. Nicolae Oncu*, și propune că pentru aceste neobosite stăruințe, sinodul să le exprime mulțumită protocolară. Propunerea se primește cu entuziaste ovatii.

La apoi cuvântul dl *Oncu* și mulțumind pentru aceste ovatii, se roagă, ca luându-i-se în considerare vârsta înaintată, la împlinirea pentru viitor acestui onorific post, să nu se mai reflecteze la dânsul.

Sinodul i-a făcut ostentative ovatii vrednicului președinte. A luat apoi cuvântul *Dr. George Popa* apreciând în termeni elogioși neperitoarele servicii ce a adus dl *Oncu* bisericii și neamului.

S'a ales apoi o comisiune de cinci, care să combine candidările. Lista comisiunii, care în fruntea ei purta iar pe dl *Oncu* de președinte a fost primită cu unanimă și mare însuflețire.

— **Premiați.** *Academia Română* a acordat următoarele premii:

Premiul Năsturel de 4000 lei dlui *Octavian Goga*, pentru volumul său de poezii apărut în toamna trecută.

Premiul Lazăr, de 5000 lei, l'a acordat dlui *Const. Moțaș*, profesor la școala veterinară, pentru o lucrare originală intitulată: *Studiu experimental asupra căreagului oilor*.

Premiul Adamachii, divizibil, a fost împărțit între domnii *M. Sadoveanu*, (1000 lei) *St. O. Iosif* (500 lei), *Răducan Rosetti* (500 lei), *Gr. Antipa* (1000 lei).

— **Invitare.** Corul plugarilor din Curtea sub conducerea învățătorului *Ioan S. Caba*, are onoarea a invita la *Concertul*, care se va aranja în sala Hotelului »Regele ungar« din Făget Luni a doua zi de Paști în 8 (16) April a. c.

— **Pedeapsă aspră pentru duel.** Tribunalul din Breslau a osândit la 4 luni temniță de cetate pe procurorul *Carol Beserer* (fiul ministrului de justiție) pentru că la 29 Noiembrie anul trecut, s'a bătut în duel, cu inginerul *Grunovăț*, care a fost și el osândit la 4 1/2 luni temniță. Duelul s'a dat cu pistolul și nu fusese rănit nici unul dintre duelanți.

— **O sinucidere curioasă.** O nefericire îngrozitoare s'a petrecut Vinerea trecută în *Szabadka*. Într'o casă de acolo, locuiau împreună pantofarul *Füstös Antal* cu croitorul *Rukavina István*. S'au luat asupra unui lucru de nimic la ceartă, și *Füstös* s'a înverșunat în așa măsură, încât luându-și revolverul, a împușcat dela doi pași depărtare asupra lui *Rukavina*, dar n-a nimerit. *Rukavina* la zgomotul detunăturii a fugit din odaie, vâitându-se grozav și alarmând vecini. *Füstös Antal* un minut a stat nehotărît cu revolver în mâni iute s'a copt însă hotărîrea în el: a tras zarul pe ușă și-a pus apoi revolverul la tâmplă și l-a slobozit. Detunătura armei și zbie-răturile lui *Rukavina*, au strins o mulțime de vecini la fața locului, cari forțând ușa au intrat în odaie unde l-au aflat pe *Füstös* în agonie. *Rukavina István* privea înmărmurit lupta prietenului său cu moartea, care s'a sinucis pentru că crezut că l'a omorât pe dânsul.

— **Nenorocirea unei familii.** Se anunță din *Timișoara*, că în comuna *Aba* s'a năruit o casă îngropând sub ruine pe *Teofil Cădea*, femeia sa și doi nepoți. Nenorocii au fost scoși morți de sub ruine.

— **A fugit din sanatoriu.** *Perczel Aurel*, nenorocitul fiu al fostului președinte al Dietei, *Perczel Dezső* care fugise Sâmbătă din sanatoriu *Schwartz* din *Buda*, a fost aflat încă în aceeași zi. Nenorocitul tiner a fost recunoscut într'un birt din provincia de cătră un prietin, care imediat a depeșat la *Budapesta*, de unde ai săi au venit și l-au readus în sanatoriu.

— **Un mire precaut.** Foarte precaut și politicoș s'a arătat mirile *Sooc* primarul orașului *Bailarid* din *America*. El în loc de obicinuitele de-

clarări de amor s-a adresat cătră mireasa lui cu aceia rugare prosaică, să-i permită înainte de cununie să o ezamineze cu razele lui *Röntgen*, căci îi frică, că e cumva bolnavă.

Mireasa lui, *Bozena Grover*, o răspins însă aceasta cerere, la ce *Soak* a desfăcut logodna. Nici ea nu s'a mulțumit însă cu atât ci l-a împroșesuat cerând 25.000 dolari despăgubire.

— **Triste semne de nepăsare.** Foaie bine îngrijită »*Tovărășia*« din *Hunedoara* zice în ultimul său număr: »Deși tipărim și expedăm foaia în număr de 1200 exemplare, până acum, după un sfert de an, abia avem peste 100 abonamente plătite. Și noi pentru fiecare număr am plătit câte 60 cor. și mai mult, numai pentru tipar, hârtie și expediție... rămânând munca noastră redacțională absolut gratuit făcută. Și suntem oameni săraci. Și ni-se rupe inima când vedem atâta nepăsare, atâta ignorare a unei munci cinste, pornită pentru un început atât de reclamat de trebuințele noastre vitale«. În adevăr trist.

— **Rehabilitare.** Cam cu 6 săptămâni mai înainte se ocupase presa din capitală, care vinează mult după senzațiuni, cu o afacere de joc de cărți petrecută la *Budapesta* în hotel »*Royal*«, în care fusese amestecat — deși cu totul nevinovat — între alții dl *Dr. Romul Boiu*, proprietar în *Sibiu*, care în calitatea sa de membru în direcțiune a mai multor societăți pe acții petrece adeseori în capitală și locuște stabil în acel hotel.

În afacerea aceasta intentase întâiu poliția și apoi procuratura reg. din *Budapesta* cercetare strictă în contra tuturor participanților; după cum vestesc însă jurnalele din capitală cu datul de 5 Aprilie n. procuratura a sistat prin sentința sa, cu desăvârșire ori și care cercetare mai departe în contra jucătorilor activi, iar întru cât a fost implicată în acest eveniment neplăcut și persoana dlui *Dr. Boiu*, cercetarea procuraturii a constat — lucru, care la timpul său a fost declarat și de *Dr. Boiu* prin jurnalele noastre, că sus numitul domn, n'a luat parte nici când la astfel de joc, ba sub durata acestuia nici nu s'a aflat prezent în hotel.

S'a adevărit deci, cumcă toate atacurile și calumniile, ce a avut să îndure dl *Dr. Boiu* în afacerea aceasta, a fost scornituri răutăcoase, lipsite de ori și ce bază. Constatăm deci cu plăcere faptul, și aceasta cu atât mai vătos, în cât un ziar săptămânal românesc din *Brașov*, a atăcat pe susnumitul domn din cauza aceasta în mod foarte vehement.

Pe baza verdictului procuraturii regești dl *Dr. Boiu*, a intentat prin avocatul său din *Budapesta*, *Dr. Bárdy József*, în contra mai multor jurnale și persoane private, de cari s'a simțit ofensat, proces criminal pentru calomniare.

— **Calvaria unei revoluționare ruse.** Am scris și noi despre afacerea revoluționarei ruse, *Maria Spiridonova*. Tânăra fată a ucis pe lociitorul *Leganovszky* din *Tambovin* și după ce a fost prinsă, au tractat cu ea în modul cel mai bestial.

Redactorul *Wladimirov*, dela ziarul »*Russ*« a lansat un apel cătră femeile din *Francia*, ca să protesteze contra teribilelor chinuri, ce le îndură *Maria Spiridonova*. Pentru acest apel guvernul rus a sistat apariția foii, dar n'a putut împedeca ca apelul să n'ajungă în *Francia*.

În apel între altele se zic următoarele: Din partea autorităților rusești una dintre cele mai brave fete a patriei noastre este expusă celor mai mari chinuri și torturi. O fată cu numele *Maria Spiridonova* e chinuită în modul cel mai barbar din evul mediu. Torturile au fost constatate pe cale oficioasă. Guvernul purtând frica de vre-o răscoală, a dat pe *Maria Spiridonova* pe mâna tribunalului militar, ce a judecat-o la moarte.

Păcatul ce l-a avut, e, că a ucis pe lociitorul din *Tambovin*, care a aprins sate întregi și a omorât mulțime de oameni fără nici o cercetare. Fata deci n'a făcut altceva, decât a eliberat poporul de acest sălbatic, și-a jertfit tânăra-i viață pentru poporul iubit și patria-i adorată.

Voi femeilor franceze, voi adevăratele noastre aliante, inima voastră de sigur se va umplea de groază la auzul, celor ce se petrec în țara noastră; faceți o puternică protestare, căci desigur aceasta protestare va împiedeca, ca de acum înainte în *Rusia*, să fie femeile batjocorite și chinuite. Vor-

bele voastre va avea răsunet în întreagă *Europa*, va îngrozii pe călăii și pe toți intriganții din jurul tronului țarului. Faceți să reinvie sentimentul nobil în inimile bărbaților, părinților și fraților vostri, și să-i faceți, ca cu o unanimă protestare să se împiedeca acea baie de sânge, în care voiesc să începe întreaga *Rusia*.

Acest protest a lumii civilizate, va aduce rușine guvernului rusesc. Doamnelor nu lăsați patria noastră pe mâinile călăilor.

Apelul a avut răsunet.

După cum se vestește din *Paris*, la apelul renumiților poeți *Paul* și *Victor Marguerit* s'a compus o comisie, care să apeleze la bunul simț al femeilor franceze, și să protesteze contra decapității revoluționarei. Apelul e subscris de următorii bărbați renumiți: *Anatole France*, *Sully Prudhomme*, *Maurice Maeterlinck* și *Josif Reinach*.

— **Convocări.** Pe baza §. 23 din Statutele Reuniunii inv. dela școalele pop. gr. ort. rom. conf. din protopopiatele: *Timișoara*, *Belinț*, *Comloșul-mare* și *Lipova*, se convoacă Adunarea gen. a desp. *Lipovei* pe *Joi* în 6/19 Aprilie în *Alios*, la 9 ore.

Lipova, în 1 Aprilie st. n. 1906.

Vasilie Bogoi,
președinte.

Iuliu Puticiu,
notar.

— Onorații membri ai Reuniunii de cântări din *Câmpeni* sunt invitați a participa la adunarea generală, ce se va țineă *Duminecă* în 22 Aprilie st. n. 1906, la 2 ore după amiază în sala școalei gr. ort. din *Câmpeni*.

Câmpeni, la 5 Aprilie 1906.

Avram Sêrbu,
notar.

Petru Simu,
președinte.

— **Ofița.** În *Decembrie* 1906 a murit de-otică în *Ungaria* 5867 persoane, dintre cari 122 în comitatul *Caraș-Severin*.

— **Șese bărbați.** În zilele acestea era să se pertracteze afacerea femeii *Ida May*, din orașul american *Hamilton*, care era învinuită, că a avut șese bărbați. Acuza a ridicat-o un cumnat de al ei. Femeea însă nu s'a înfățișat la pertractare, ci în ziua premergătoare a dispărut din oraș. Femeea nu s'a despărțit de nici unul dintre cei șase și toți trăiesc.

În etatea de 18 ani s'a măritat după *Little Elmer* din *Milwaukee*. Cu șase luni mai târziu s'a măritat tot în *Milwaukee* cu *Arthur Sherman*. În etatea de 21 de ani s'a măritat după *James Spear* din *Indianapolis*. Cu un an mai târziu a fugit cu *Jack Gibben* și s'a cununat cu el în *lougstow*. În 1901 a luat-o de soție *George Spivey* din *Hamilton*. Tot atunci a făcut cunoștință cu soldatul *Iohn Spivey* cu care a fugit în *Danville* și acolo s'au cununat cu el în 19 *Octombrie* 1903. Nu de mult a fost deținut dar depunând cauțiune a fost lăsată pe picior liber. Înainte de pertractare a dispărut din *Halmilton*, și se zice că în societatea unui nou bărbat.

— **Regicizii sârbi.** »*Otarbina*« din *Belgrad* publică lista tuturor oficerilor cari au luat parte la regicidiu, de tot 121 oficeri. Intre acestia sunt 98 oficeri activi, iar 23 în disponibilitate. Foaia din chestiune a fost confiscată. Reuniunea de conzum a oficerilor s'a restaurat zilele trecute fiind aproape toți regicizii aleși în conziliul de administrație.

— **Ciuma între porci** a făcut după datele statistice următoarea prădare enormă: S'a ivit mai întâi în anul 1895 în *Köbánya* (*Steinbruch*) lângă *Budapesta*, de unde s'a lăfit în toate părțile omorând în acel an 365.444 de capete. În a. 1896 670.835, în 1897 372.568, în 1898 212.706, în 1899 205.978, în 1900 173.107, în 1901 130.444, în 1902 135.124, 1903 113.208. În decurs de 9 ani a căzut o pagubă de 2,379.810 adevă două milioane trei sute șapte zeci și nouă de mii opt sute zece.

— **Prelégere folositoare.** În ziua de 12/25 *Martie* a. c. membrii Comitetului despărțământului Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, cu sediul în *Brad*, au ținut în comuna *Ciuciu* o prelegere populară publică cu *Schiopticanul*, la gara din *Ciuciu* au fost așteptați cu vre-o 10 căruțe domnii membrii ai comitetului cât și oaspeții veniți din *Brad* și *Halmagiu*.

La această prelegere, care a fost și instructivă pentru popor, au luat parte peste 500 oameni

veniți din comunele învecinate Aciuva, Vidra, Magulicea, Lazuri și Talagiu, înaintea bisericii din Ciuciu membrii comitetului ai despărțământului Asociațiunii au fost primiți și salutați, în mijlocul poporului, din partea dlui preot local Nicolae Balta prin o vorbire bine simțită, la această vorbire apoi răspunde directorul despărțământului Asociațiunii dl Dr. Pavel Oprea mulțumind poporului și conducătorilor lui pentru frumoasa primire ce li-s'a făcut.

După aceasta cu toții am intrat în sf. biserică unde s'au și ținut prelegerea, și apoi cu Schiop-ticonul s'au arătat poporului mai înainte de toate bărbații cei mai distinși ai neamului nostru ca și fondatorii Asociațiunii, și la toți acești bărbați dl Dr. Pavel Oprea le-a și spus biografia pe scurt, al doilea punct din prelegere a fost ținut de dl prof. Dr. Radu tractând despre prăsirea vitelor de soiul cel mai bun, frumos a vorbit dl prof. Dr. Radu, despre prăsirea vitelor de soi bun că astfel și în părțile noastre poporul să țină așa vite, în fine a vorbit foarte precis corect și la înțelesul poporului dl prof. Suciul despre alcoolism, așa încât poporul adunat cu cea mai mare atențiune i-a ascultat vorbirea.

După finirea prelegerii dl director al despărțământului Asociațiunii Dr. Pavel Oprea a vorbit la inima poporului îndemnându-l și sfătuindu-l la lucrurile cele bune și folositoare, și mai vârtos accentuând ca poporul să se ferească de otrăvitoarea beutură care în urmă îl duce la perire. După aceea dl preot Nicolae Balta în numele poporului adunat prin o vorbire frumoasă mulțumește membrilor ai comitetului, ai despărțământului Asociațiunii pentru buna voință și dragostea arătată față de popor cu această ocaziune.

Eșind noi din sf. biserică am fost poftiți la casa dlui notar Ionescu unde am stat cam vreo 1 oră în discursuri cordiale ciocnind și câte un păhărel de bere, și atunci ne-am despărțit unii de alții ca și frații de un sânge strângându-ne mâna și dorind că cât de mai curând să mai putem conveni ca să povățuim poporul în cele bune și folositoare.

Aciuva, la 6 Aprilie 1906:

Valeriu Vușdea,
inv. gr.- or. rom.

— **O plăcută surprindere de sfintele Paști** este fără îndoială o poliță de asigurare pe viață în favorul soției, a copiilor, a rudeniilor, sau pentru amici, la cari țin tot omul de bine.

Și pentru donațiuni filantropice, la biserici, școli etc. prin o asigurare a vieții se poate ajunge pe calea cea mai ușoară la un capital respectabil. În privința aceasta atragem atențiunea onoraților cetitori, recomandând institutul de asigurare «Transilvania» din Sibiu.

— **Magazin de stofă de fabrică, Lechner și Fleischer**, Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3.30—4.40—6.60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuroși probe. **Lechner și Fleischer**, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **Betia duce la păcat și mizerie** Atragem atențiunea asupra anunțului „Am fost bețiv al spiteriei lui Frankl Antal din Seghediu.

— **În sfârșit am ajuns și noi în plăcuta poziție**, ca mamele române să le facem o bucurie și anume, făcând posibil, ca *Emulsio scoțiană* să se poată căpăta în toate farmaciile din țară. *Emulsio scoțiană* se pregătește din oleu de ficat de știucă, adăugându-se natronhypophosphit și între ore și ce medicament pregătit până acum din oleu ordinar de ficat de știucă și pus în circulație.

Emulsio scoțiană, nu numai că are efect folositor, dar se poate ușor consuma și n'are nici un fel de miros neplăcut.

Posta Administrației.

E. I. Curățel. Noi n'am aflat epistoala și așa n'am putut aduna din nou, și în foaie s'a publicat greșit.

Vicențiu Panțos, numai din greșeală s'a pus în foaie.

Economie.

Arad, 10 Aprilie 1906.

Un iubileu. Cetim în «Tel. Rom.»: «La 1 Aprilie a. c. n. dl Iosif Lissai bine cunoscutul și meritosul șef-contabil al «Albinei», a implinit 25 de de ani în serviciul numitului institut. Din incidentul acesta iubilantului a fost obiectul unor călduroase și binemeritate ovațiuni din partea corpului funcționarilor și a numeroșilor săi cunoscuți și stimători. La inițiativa dlui director executiv Parteniu Cosma, corpul funcționarilor împreună cu câțiva membrii ai conziliului de administrație și comit. de revizuire, s'au întrunit în onoarea iubilantului la un banchet festiv aranjat Sâmbăta trecută la «Împăratul Romanilor», spre a da și prin semne vizibile expresiune, sentimentelor lor de stimă și alipire față de acest distins funcționar al «Albinei». Numeroasele toast ridicate cu această ocaziune au relevat meritele deosebite ale iubilantului și excelențele servicii prestate institutului «Albina» în cursul celor 25 de ani trecuți. S'a citit și un mare număr de te egrame și scrisori de felicitare sosite la adresa iubilantului din cercuri financiare române și străine, dintre cari unele ținute în termeni foarte călduroși și elogioși. Felicităm și noi pe iubilant!»

Nou institut de credit. Adunarea generală constituantă convocată de către fondatorii noului institut «Jebeliana» pe April n. în Jebel, a hotărât înființarea institutului cu un capital pe acții de 30,000 cor.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 9 April.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16.63—16.64
Secară pe Aprilie	13.50—13.52
Orz pe Aprilie	15.90—15.92
Cucuruz pe Mai	13.48—13.50
Grâu de toamnă pe 1906	16.62—16.64

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.38—13.40
Ovăs pe Aprilie	15.48—15.50
Cucuruz pe Mai	13.36—13.38
Grâu de toamnă pe 1906	16.58—16.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klg.	Cor. 15.50—15.60
« 79—100 «	«
Secară: 100 «	12.20—12.30
Orz: 100 «	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klg.	14.10—14.20
« cernut 100 klg.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 «	13.20—13.30
« vechiu 100 klg.	«

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
« « mic	« 160.—
« brut « mare	« 156.—
« « mic	« 158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klg. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klg. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klg. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klg. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klg. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klg. 116—118 fil.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în ungurește: **Alexandru Vlăduță**, studiu literar de *Dionisie Stoica*. Se estinde pe 209 pag. (80 mare și cuprinde: Precuvântare. Introducere, Biografie, Opere, Versuri: Poezii (1886). Din goana vieții, Iubire, Poezii (1880—1904). Proză: Nuvele, Schițe și tipuri, Impresii, Conferințe, Articoli literari critici și polemici, Romanul Dan, România pitorească. Critica operelor: Individualitate, Limbă, Eminescu și Vlăduță, Incheere.

Se află de vânzare la autor: Budapesta, VI. Szondy u. 94. Costă 3 cor. plus 20 fil. porto.

ANUNȚ.

O fată din casă bună se cearcă ca ajutor d-nei de casă; orfană preferită. A se adresa dnei Barbul în Mocira-Nagybánya.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

AVIS.

Am onoare a aduce la cunoștința On. pub. că am înființat în Arad un magazin cu tot felul de brânză din Ardeal și secuime, precum și caș de oaie, unt de vaci, unt topit de oaie, după aceia clisă de tot felul, unsoare și untură în cantități mai mari. Înainte de ameazi se poate cumpăra pe piața Tóköly. iar după amiazi în magazinul de sub Nr. 6. piața Tóköly. Cu stimă

Dimitrie Vonica.

E de vânzare 5 vii în hotarul Măderatului, cari sunt în stare bună. Doritorii cari voesc a cumpăra să se adreseze la **I. Popescu**, notar în **Magyarád**, unde se poate cumpăra și vin. **Tot acolo se află și vase pentru vin.**

Teodorovits Milán

COFETAR ȘI PREGĂTITOR DE CIARĂ
Timișoara-Fabric

Prăvălia: Strada Principală Nr. 15. Atelierul: Strada Körte în casa proprie.

Lumină de ceară 1 kg. 1 cor. 60 fileri.
Aluate . . . 140 bucăți — 2 coroane

HUGYECZ ROZA

Croitorie de haine englezești și franțuzești pentru femei

ARAD, Kopolna-u. 4.

Primește spre efectuare orice lucru din bransa aceasta, în orice care formă, precum și haine pentru copii pe lângă execuție fină și prețurile cele mai avantajoase.

Cere sprijin binevoitor: **HUGYECZ ROZA**

Cine vrea să cumpere ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii precum

în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în un asortiment bogat acela poate se câștiga în prăvălia lui

Czernóczky Mihály

călțunar pentru bărbați și femei
Kossuth-utca nr. 67 și Boros Bényi-tér, nr. 2.

Vinzare

de **VIN**
in mare și mic,
producțiune *
proprie * din
podgoria Sriei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Vin vechiu alb	64 »
Rizling alb	80 »
Schiller (roșu)	56 »
Vin roșu vechiu	cor. 1.—
Rachiu de drojdii, fabricat pro- priu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 »

Se capătă la **Quiriní Sándor**
Arad, Aulich Lajos-u. 7/e.

Nouă compactorie de lux!

Cu onoare aduc la cunoștința onoratului public că, am deschis în Arad (palatul Minorităților) o admirabilă

compactorie de lux și cărți comerciale

unde se pregătesc tot felul de legături fine și durabile, paspartouri, carnete familiare, colecții de chipuri, cassette, etc. în piele, plūs sau mătăsă, în ori-ce formă și pe lingă prețuri convenabile. In lucrurile tehnice mă pricep foarte bine, și mă angajez să pregătesc schițarea de planuri punctual și în mod practic. Cu deosebită stimă: **Mayerhoffer Adolf**, Compactor, în Arad (Palatul Minorităților). Se primește îndată o față și un băiat la învățătură.

Am
fost
betiv

până-ce nu am folosit **medicina antialcoolică a lui FRANKL.**

Femeea mea mi-a pus-o în băutură, și cum acest medicament nu are nici miros și nici gust, — fără stirea mea am luat leacul mântuitor. Acum mi-e scîrbă de ori-ce băutură spirtoasă. Recomand erii și cu! acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericeirea în mi și mi de familie. Nu e stricăcios sănătăței! Un flacon întreg e 5 coroane. Se poate comanda și cu rambursă.

FRANKL ANTAL, spîterie
SZEGED, Felső-város 20.

Dacă suferi de reumă și răceală,

nu căuta alt medicament de o sticlă de **Dr. Flesch** care vindecă reuma, răceala, durerea de mîni, picioare, spate și șele, slăbirea mînilor și picioarelor, durerile iscate din bătăi, sforțări, sclintiri și umfăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Inființa se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici sealdă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui o o o

Dr. Flesch Emil apotecar „Magyar Korona” GYÖR — Baross-ut Nr. 24. Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrássy-ut 26.

O sticlă de 1½ delitre 2cor. ăLa o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familiar” prețul 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lingă ramburs postal.

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

1905 19 Martie	ACTIV	1906	
		11 Martie	18 Martie
64769859	45647859 Reserva metalică Aur	105982703	105844128
3942338	19122000 „ trate Aur	1400447	1458626
40336456	Argint și diverse monete	65864168	69866031
15103729	Portofoliu Român și Străin	23530467	23970469
11999940	*) Impr. contra ef. publice	11999924	11999924
14731258	„ „ „ „ in cont curent 18845169	14983507	14983507
1704546	Fonduri publice	2914292	2914292
5638889	Efectele fondului de rezervă	5768153	5768153
569973	„ „ „ amortisarea imob. și material	601632	601652
413509	Imobili	352761	463568
82037080	Mobilier și Mașini de Imprimerie	84012215	83674630
17854042	Cheltueli de Administrațiune	2230207	3849908
16731699	Deposite libere	25825087	20529044
275833318	Compturi curinți	345465563	345923932
	Compturi de valori		
	PASIV		
12000000	Capital	12000000	12000000
19546217	Fondul de rezervă	21034186	21034186
2923784	Fondul amortisării imobilelor și material	3105044	3105044
158857180	Bilete de Bancă în circulațiune	224793720	225538630
469057	Dobânzi și beneficii diverse	520398	571442
82037080	Deposite de retras	84012215	83674630
—	Compturi curinți	—	—
275833318		345465563	345923932

Scomptul 5%
*) Dobânda 6%

Pentru vinderea
în comisiune a

Mareluî magazin de asortimente de sticlă

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decourii pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe

Szabadság-tér 21.

Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie.

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

Strămütare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămütat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, țin garnitură de salon, salon bărbătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, dela prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efeptuesc în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

A R A D, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluzii cu automat. —

Kern și Petrovici

comersant de mărfuri coloniale, vin, șampanie, rum, ape minerale și cărnuri de vînat

Oradea-mare, Strada principală

(vis-à-vis de firma Huzella M.)

„La crucea de aur“.

Recomandă marele lor deposit de mărfuri, într'altel:

CAFEA

de dreptul importantă și anume: SANTOS, SANTOS MĂRGELATĂ, MENADO, COSTARICO, MEXICO, MOCCA, CUBA, CEYLON și CEYLON MĂRGELATĂ.

Cafea prăjită, o calitate specială și măcinată. Zahăr pătrat și întreg în calitatea cea mai bună. Orez italian, japonez și indigen. Chocoladă și cacao de Șuchard și alte renumite firme. Făină în prețul cel mai ieftin. Oleu de masă verde original francez din Nizza, Lombese cea mai bună calitate ce există. Lumini de masă și biserică «Milly», «Apollo» și «Flora» în toate mărimile.

Cognac și liqueruri în calitate bună și veritabilă. Vin vechi de Magyarad, de Meneș, Tokaj, Malaga, Madeira și Achaia. — Șampană de tot feluri. — Ape minerale, mare sortiment.

Brânză de Liptó și săcuiașcă, precum și cașiu de Ementhal, Groi, Gorgonzola, Trappe-Roquefort, Eidam și mai multe soiuri.

Pești sardine, păstravi și etc. în oleu, mai departe pești afumați și marinați.

Mare asortiment de ouă de Paști de zahăr și șocoladă, zăhărele de tot felul.

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public și prea stimaților mei oaspeți, că

hotelul și bețaria

„**Spieluhr**“

din Timișoara, care se bucură de un bun renume, o conduc pre mai departe eu singur.

Mă voi nisui se câștig buna voința marelui public, și a întări tot mai tare renumele hotelului meu prin un serviciu prompt, prin o cină bună și bețuri escelente. Căerând binevoitorul sprigin,

sunt cu stimă:

Müller Károly la „Spieluhr“ Timișoara.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comerial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Anstroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tălat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miel și mar, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscută în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și troerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeodată, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeodată lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

I. G. EREMIE

prăvălie de delicatese în Brașov.

Oferează următoarele
articole pentru post:

Iere roșii, moi, I-a calitate	1 Klgr.	2-20 flor.
> > tescuite	1	> 1-10
> > negre, Caviar, moi, I-a calit.	1	> 15.—
> > bob întreg, I-a calit.	1	> 10.—
> > Caviar, II-a calit.	1	> —68
Masline mari de Vollo	1	> —44
> Trille, mijlocii	1	> —90
> Halva, I-a calitate	1	> —

ȘI BRÂNZETURILE URMĂTOARE:

Ementhaler, I-a calitate	1 Klgr.	1-25 flor.
Căscăval	1	> —75
Brânză în salamuri	1	> —80
> de burduf, I-a calitate	1	> —75
> > > II-a	1	> —50

și tot felul de brânzeturi, precum și conserve de Hūmari și cel mai mare depozit de Portocale (Orange) și carfiol din Italia — — — — — Pachetarea franco

Se primește un ucenic, care a cercetat cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale.

Cu stimă:

I. G. Eremie.